

ΕΓΓΡΑΦΑ ΕΚ ΠΑΤΡΩΝ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Πολλὰ εἶναι τ' ἀνέκδοτα ἔγγραφα, τὰ σχέσιν ἔχοντα μὲ τὴν πόλιν τῶν Πατρῶν κατὰ τοὺς τελευταίους αἰῶνας. Τούτων δημοσιεύω τινὰ ἐν συνεχείᾳ ἄλλων ἄλλοτέ ποτε δημοσιευθέντων, χάριν τῆς ἱστορίας τῶν Πατρῶν καὶ τῶν περὶ αὐτὴν φιλοτίμως ἀσχολουμένων.

ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

«Κάνει πίστιν ὁ κάτωθεν ὑπογεγραμμένος ντουγανιέρης(1) τῆς πα-
» τρὸς ἀνδρέας ἀρμένης πὸς ἐξεφόρτωσεν ὁ σ. γιαννάκης ἀντωνόπουλος
» στὶς 7 ὀκτωβρίου 1701 εἰς τούτην τὴν ρίβα(2) τῆς πατρὸς ἓνα βαρέλι
» σίδερο, ἦρθεν ἀπὸ τὴν ζάκυθο μὲ μία φελούκα τοῦ πατρὸν νικολοῦ μα-
» ταρέση στελμένο ἀπὸ τὸν σ. δημήτριο βενετάντο τὸ ὁποῖο ἦρθεν ἀπὸ
» τὴ βενετία μὲ ἓνα καράβι ἐγγλέζικο ὀνομαζόμενο ἰδούστρια, καπετάνιος
» Ναθαναὴλ γράνθαν.
» Πάτρα, ἐδόθη στὶς 31 τοῦ δικεμβρίου 1701 S. V. στὸ παλαιό».

«Κάνει πίστιν ὁ κάτωθεν ὑπογεγραμμένος ντουγανιέρης τίς πατρὸς
» ἀνδρέας ἀρμένης πὸς ἐξεφόρτωσεν ὁ μωϋσῆς γιακούρ στὰς ἔξη φλεβα-
» ρίου στὸ παλαιὸ εἰς τούτην τὴν ρίβα τίς πατρὸς τάβλες διακόσες τῆς ὀ-
» ποῖες τῆς ἔφερεν ἀπὸ τὴν ζάκυθο μὲ τὴν βάρκα τοῦ πατρὸν δημήτρι
» μπούμπουλι.
» Πάτρα στὶς 10 μαρτίου 1702 S. V.»

Καὶ αἱ δύο ἀνωτέρω πιστοποιήσεις φέρουσι δυσαναγνώστως τὴν ὑπογραφὴν τοῦ τότε τελώνου Πατρῶν Ἀνδρέου Ἀρμένη, ἀριστερὰ δὲ τῶν ὑπογραφῶν ἑκατέρα ἀποτύπωμα σφραγίδος κυκλοτεροῦς, σχήματος ἀκριβῶς σημερινῆς δραχμῆς, ἐν μέσῳ τῆς ὁποίας δικέφαλος ἀετὸς ἐν κύκλῳ, πρὸς τὰ ἄνω σταυρὸς καὶ πέριξ τοῦ ἀετοῦ τουρκικοὶ χαρακτῆρες. Καὶ αἱ δύο πιστοποιήσεις φέρουσι κάτωθι τὴν ὑπογραφὴν τοῦ τότε ἐν Πάτραις βενετοῦ Προβλεπτοῦ τῆς Ἐπαρχίας Ἀχαΐας Φραγκίσκου Δονάδου, ἐπικυροῦντος ἰταλιστὶ τὴν γνησιότητα τοῦ Α. Ἀρμένου, ὡς τελώνου Πατρῶν.

Εἶναι γνωστὰ αἱ σχέσεις τῶν διαφόρων Ἀρχῶν τῆς ὑποδούλου Στερεᾶς πρὸς ἐκεῖνας τῶν βενετοκρατουμένων Ἰονίων Νήσων καὶ ἡ τακτικὴ αὐτῶν ἀλληλογραφία ἐπὶ διαφόρων ζητημάτων πολιτικῆς ἢ κοινωνικῆς φύσεως. Μία τοιαύτη ἐπιστολὴ τοῦ ἀγαῖ Παλαιῶν Πατρῶν πρὸς τὸν Διοικητὴν Ζακύνθου εἶναι καὶ ἡ ἐπομένη:

«Τὴν εὐγένειάν σου ἄκρε, πιστότατε καὶ καθαρὲ φίλε δελεγάτε(3)
» ζακύνθου κὺρ Μάρκε Μπατάγια φιλικῶς ἀκριβοχαιρετῶ ἐρωτώντας διὰ
» τὴν φιλικὴν ἀγαθὴν σου ὑγείαν. μὲ τὸ παρὸν φιλικόν μας φανερώνομεν,
» ὅτι ὁ ἐδῶ εὐρισκόμενος βασιλικὸς ῥαγιαῆς φώτιος Κεσινήρης παρακαλε-
» στικῶς ἀποκατασταθεὶς ἐπίτροπος ἀπὸ τοὺς αὐτόθι ἐγκατοίκους σουδί-

» τους(4) ῥεπουπλικάνους(5) Ἰωάννην Βλασόπουλον, Κανέλλον σχοινό-
» πουλον καὶ ὀπαδούς τους διὰ νὰ ἀσηκώση τὸ ἀμανέτι γρόσια τέσσαρας
» χιλιάδας ἀπὸ τὸ βρετανικὸν ἐδῶ κονσολάτον καὶ νὰ τὰ ἐμβάση αὐτόθι
» εἰς ζάκυνθον τῶν ἰδίων, καὶ μὲ γραφήν τους 28 μαΐου ἀπερασμένου ὑ-
» πόσχονται αὐτοὶ οἱ ἴδιοι πῶς εἶναι ὑπόχρεοι νὰ ἀποκρίνωνται εἰς κάθε
» ζημίαν ὅπου ἤθελεν ἀκολουθήση εἰς τὸν ῥηθέντα Κεσινήρην ἐξ αἰτίας
» αὐτῆς τῆς ὑποθέσεως. καὶ οὕτως ἐφέρθη ὁ αὐτὸς Κεσινήρης.

«Μετὰ ταῦτα λαμβάνοντας εἶδησιν ὁ ῥηθεὶς Κεσινήρης, πὼς ὁ κα-
» ραῖωάννης, ἀπὸ τὸν ὅποιον εἶχε δεποζιτάρει(6) τὰ ἄνωθεν γρόσια τέσ-
» σαρὰς χιλιάδας, ἔκαμεν ἐπίτροπόν του τὸν θεόδωρον βεργόπουλον, πρὶν
» τοῦ ἐδῶ ἐρχομοῦ, καὶ μετὰ τὸν ἐρχομὸν τοῦ εἰρημένου βεργοπούλου, ἔ-
» δωκε τὴν εἶδησιν εἰς τοὺς ἄνωθεν ἰντερεσιάτους(7) αὐτόθι εἰς ζάκυν-
» θον καὶ αὐτοὶ ἀμερίμνησαν καὶ ἀδιαφόρησαν, ὡς τόσον μὴν ἤμπορῶν-
» τας νὰ κάμη ἀλλέως, ἔδωκε πόλιτζαν (8) πρὸς τοὺς ἰδίους ἰντερεσιάτους
» ὅπου τὰ εἶχαν εἰς χεῖράς τους διὰ νὰ τὰ μετρήσουν εἰς τὸν ἄνωθεν ἐπί-
» τροπον τοῦ καραῖωάννου, καὶ αὐτοὶ ὄχι μόνον δὲν τὰ ἐπλήρωσαν, ἀλλὰ
» καὶ πρετέστα(9) τοῦ ἔκαμαν. ὄθεν ὁ σούδιτός μας αὐτὸς φώτιος διὰ τι-
» μὴν τῆς ὑπογραφῆς του ἐπλήρωσε τὰ ἄσπρα (10) τῆς πολίτζας καὶ ἐν
» ταύτῳ τὰ ἐσεκρετάρησεν (11) αὐτὰ τὰ ἄσπρα εἰς τὴν ρωσικὴν καγγελα-
» ρίαν, καὶ λαβὼν τὰ ἀναγκαῖα γράμματα τὰ ἐξαποστέλλει ἤδη πρὸς τὸν αὐ-
» τόθι βίτζε κόνσολον(12) διὰ νὰ τὰ παρῶρησιάση ὅπου κάμνει χρεῖα. ἐπειδὴ
» λοιπὸν καὶ οἱ ρηθέντες Ἰωάννης βλασόπουλος, Κανέλλος σχοινόπουλος
» καὶ λοιποὶ μέτοχοι εἰς αὐτὸν τὸν μόνον ἔχουν ἔγγραφον ὑπόσχεσιν νὰ
» ἀποκρίνωνται εἰς ὅ,τι ἤθελεν ἀκολουθήση καὶ ἀδίκως καὶ παραλόγως ἄ-
» φησαν ὅλον τὸ βάρος εἰς τὸν βασιλικὸν ραγιᾶν φώτιον νὰ βασανίζεται
» καὶ νὰ ζημιώνεται, καὶ ἡ ὑπόθεσις αὐτὴ ἐξ ἀρχῆς ἐδῶ εἰς πάτραν ἠκο-
» λούθησε, σᾶς ἔχομεν ῥιτζᾶν διὰ νὰ προστάξετε τοὺς ἄνωθεν ἰντερεσιά-
» τους νὰ ἔλθουν ἐδῶ νὰ ἐξεμπερδεύσουν μὲ τὸν βασιλικὸν ραγιᾶν φώτην
» καὶ νὰ θεωρηθῇ αὐτὴ ἡ διαφορὰ μὲ ὅτι λογῆς τρόπον καὶ αἵρετοκρι-
» σίαν(13) θελήσουν αὐτοὶ οἱ ἴδιοι ἰντερεσιάτοι καὶ νὰ εὔρη τὸν τόπον του
» τὸ δίκαιον, νὰ τὸ λάβῃ ἐκεῖνος ὅπου νομίμως τὸ ἔχει. καὶ καθὼς ἡμεῖς
» δὲν θέλομεν νὰ ἀδικηθῇ κανένας σούδιτός σας, δὲν ἀμφιβάλλομεν ὅτι μὲ
» τὸν ἴδιον τρόπον φιλοδικαίως φέρεσθε καὶ ἡ οἰκογένειά Σας, μὴ ὑποφέ-
» ρωντες νὰ ἀδικῆται καὶ νὰ ζημιώνεται κανένας. καὶ διὰ ὅτι ἐνεργηθῇ
» ἀπὸ μέρους σας διὰ ταύτην τὴν αἴτησίν μας, νὰ ἔχωμεν καθαρὰν εἶδησιν
» μὲ φιλικὸν σας ἀποκριτικὸν(14) μὲ τὸν παρόντα μεχσοῦς ἐξαποστελλό-
» μενον εἰς τὰ αὐτόθι, σὺν τῇ εἰδήσει τῆς καλῆς σας φιλικῆς ὑγείας, γρά-
» φοντές μας πάντοτε διὰ κάθε τυχοῦσαν ὑπόθεσιν εἰς ἐτοῦτα τὰ μέρη, ὄν-
» τες βέβαιοι, πῶς θέλετε ἰδεῖ ἐμπράκτως σημεῖα καὶ ἀποτελέσματα τῆς
» μεταξὺ καθαρᾶς φιλίας. ταῦτα φιλικῶς, καὶ ὁ ὕψιστος θεὸς νὰ σᾶς χα-
» ρίσῃ τέλος ἀγαθόν.

1803: νοεμβρίου 22. παλὶ πάτραι

» ἀχμέτ ἀγᾶς ἀντάδελφος τοῦ βαλῆ δὲ σουλτάν κεχαγιασὶ βοεβόδας παλαιᾶς
» πάτραις».

» Παραπλεύρως τῆς ὑπογραφῆς, τεθειμένης ἐν τῷ περιθωρίῳ ἡ ὑπο-
γραφὴ τοῦ αὐτοῦ ἀγᾶ τουρκιστὶ πεπασμένη διὰ χρυσοκόνεως καὶ ἄνωθι
ταύτης ἡ σφραγὶς του. (*)

ΕΝΑ ΠΡΟΙΚΟΣΥΜΦΩΝΟΝ ΤΟΥ 1811

Εἰς τοὺς φακέλλους τοῦ συμβολαιογράφου Ζακύνθου Γραδενίγου Ψημάρη τηρεῖται τὸ κατωτέρω προικοσύμφωνον μεταξὺ τῆς Ἑλένης Μπου-
καούρη καὶ τοῦ Γεωργίου Κισινίρη, ὁ ὁποῖος παραμένων ἐν Ζακύνθῳ καὶ
πρὸ καὶ διαρκούσης τῆς ἐθνεγεργσίας τοῦ 21, τὸ κατέθεσεν εἰς ἀσφαλῆ φύ-
λαξιν καὶ διὰ πᾶσαν ἐν ἀνάγκῃ νόμιμον ἐνέργειαν παρὰ τῷ ἄνω συμβ)
γράφῳ. Εἶναι δὲ τοῦτο ἐνδιαφέρον καὶ διὰ τὴν παρεχομένην ὑπὸ τοῦ πα-
τρὸς τῆς νύμφης προῖκα, καὶ διὰ τὴν ὑπὸ τοῦ γαμβροῦ εἰς τὴν νύμφην
προγαμιαίαν δωρεάν καὶ διὰ τὰ πρόσωπα, τὰ ὁποῖα ἐν προκειμένῳ ἐχρησί-
μευσαν, ὡς μάρτυρες.

HC		XC	» ἐν ὀνόματι τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος,
—		—	» πρεσβείαις τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν θεοτόκου, δυνάμει
NI		KA	» τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιοῦ σταυροῦ, πρεσβείαις τοῦ ἁγίου ἐνδόξου

» ἀποστόλου ἀνδρέου, τῶν ἁγίων ἐνδόξων καὶ ἰσαποστόλων Κωνσταντίνου
» καὶ Ἑλένης, τοῦ ἁγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος προκοπίου καὶ πάντων
» τῶν ἁγίων ἀμὴν. ἔχοντας ἐγὼ ὁ σωτήρης μπουκαούρης θυγατέρα εἰς νό-
» μου ἡλικίαν, ὀνόματι ἑλένη, ἀποφασίσαμεν διὰ νὰ τὴν ὑπανδρεύσωμεν,
» νὰ τῆς δόσωμεν ἄνδρα νόμιμον καὶ στεφανοειυλογητικόν της, καθὼς
» προστάζουν οἱ θεῖοι καὶ ἱεροὶ νόμοι τῆς ἀνατολικῆς τοῦ χριστοῦ ἐκκλη-
» σίας, τὸν κύρ γεώργιον Κισινίρη. καὶ πρῶτον τοῦ δίδομεν τὸ μέγα καὶ
» πλούσιον ἔλεος τοῦ παναγάθου θεοῦ καὶ δεύτερον τὴν κάτωθεν προῖκα,
» βρακοπουκάμισα μεταξωτὰ τριάντια ἓνα, βρακοζῶνε; τριάντια, μανδήλια
» σαράντια, σφουγκρόμκολες δέκα, πεσκήρια δύο, τουβαῆλια δώδεκα, του-
» βαλομεσάλες διὰ τραπέζι δύο, κουταλοπήρουνα ἀσημένια ντουζίνα μία,
» ὁμοῦ καὶ μαχαίρια, τζουμπέδες τρεῖς, ὁ ἓνας πετένι μὲ κακούμι, καὶ ἓνας
» ἀτιλάζη μὲ σουτζάπη καὶ ὁ ἄλλος ἐνγκούρη σάλη μὲ πιέτες ξεγούνοτος,
» ἀντέρια τρία, τὸ ἓνα ἀιλάζη μὲ πιέτες, τὸ ἄλλο νταμονάνες μὲ πιέτες
» καὶ τὸ ἄλλο τερακλῆ. μποξάδες δέκα, κρεββατοστρώσια τρία, σεντόνια
» ἔξη, παπλώματα τρία, τὰ δύο μεταξωτὰ καὶ τὸ ἄλλο ἰντιάνα, προσκεφαλά-
» ρια δύο, προσκεφαλάδες τζατομένειες δώδεκα, μακάτια ρούχινα τρία, μιν-
» τέρια τρία, κετζὲ διὰ τὸν ὄντὰ μία, τζαμπέρια τρία, φέσια τρία, σκολαρί-

(*) Πρὸς εὐκολίαν τῶν δυσνοήτων λέξεων δίδω τὴν ἐξήγησιν αὐτῶν. 1) Τε-
λώνης. (2) παραλία. (3) διοικητά. (4) ὑπηκόους. (5) δημοκρατικοὺς ἢ τῆς Ἑ-
πτανήσου Πολιτείας. (6) εἰς παρακαταθήκην. (7) ἐνδιαφερομένους. (8) χρεωστι-
κὸν γραμμάτιον. (9) διαμορτυρίας. (10) χρήματα. (11) ἐνεπιστεύθη. (12) ὑπο-
πρόξενον. (13) διαιτησίαν, κοινῇ συγκαταθέσει τῶν διαδίκων. (14) ἀπάντησιν.

» κια ζυγή μία με μαργαριτάρι μπασήλικι με ρουμπιέδες σαράντα έννέα,
» ένα ζωνάρι άσημοχρυσωμένο, ένα με τὸ κολάνι του, δύο δακτυλίδια, τὸ
» ένα ροζέτα διαμαντένια, ζάρφια άσημένα δώδεκα με τὰ φιλιτζάνια τους,
» πιάτο γλυκοῦ με τὸ κουτάλι του ένα, ένα καφόμπρικο άσημένο, δύο
» χαλκοματένια, τεντζερέδες τέσσαρους με τὰ καπάκια τους και πυρο-
» στίες, σαγάνια δώδεκα με τὰ καπάκια τους, τηγάνια με τὰ καπάκια τους
» δύο, λένγκερες, δύο τυροτριφτες και κατζάδες δύο σκάρα μία, κανδηλιέρι
» ένα, λυχνάρια δύο, λεγενόπρικο ένα, σουγλι ένα, φορτζέρια δύο, σταφι-
» दा εις τοῦ χατζημέμου στρέμματα ἔξη με ὅσες ἔληές ἔχει μέσα, ταψία
» δύο και μετρητὰ γρόσια χιλιάδες τέσσερες και ἡ εὐχὴ τῶν γονέων.

» 1811 φεβρουαρίου 3. παλαιὰ πάτρα.

» Γεώργιος Κισινίρης. βεβαιώνω. Μεντζέλος ροῦφος μάρτυς. άσημάκης
» πόλος μάρτυς. Νικόλαος λόντος μάρτυς. Γεώργιος τζέρτος μάρτυς.
» Ἰωάννης Παπαδιαμαντόπουλος μάρτυς. Γεώργιος ρετινιώτης μάρτυς.
» δημήτριος ρετινιώτης μάρτυς.

» Δίδει και ὁ γαμβρὸς τῆς νύμφης διὰ προγαμιαίαν δωρεάν ένα
» τζουμπέ πειτένι γουνομένο με νούρκα με τοὺς άρετζέδες(;), άντερι πετένι
» ὁμοίως, κοντογοῦνι με κακοῦμι, σαλιβάρι ταμπουχανένιο, φερετζέ έν,
» ζωνάρι μαλαγματένιο με τὸ κολάνι του, μία φούστα μαργαριταρένια με
» εἴκοσι ρουμπιέδες, μία ροζέτα διαμαντένια, ένα άμπερνᾶ με πενήντα
» βενέτικα και μία ντούπια.

» Μόσχος Μοσχόπουλος μάρτυς. Δημήτριος ρετινιώτης μάρτυς. Θεόδωρος
» λαγκουρόπουλος μάρτυς. ἡλίας ζογόπουλος μάρτυς.

» 1824 Δικεμβρίου 16)28 εις ζάκυνθο.

» Τὴν παροῦσαν μοῦ τὴν ἐπρόσφερε ὁ Κύριος Γεώργιος Κισινίρης ποτὲ
» Θεοδώρου τώρα πολλοὺς χρόνους ἔδῶ ἔγκάτοικος διὰ νὰ πιστο-
» ποιηθῆ και βεβαιωθοῦν ὁ χαρακτήρας και ἡ ὑπογραφαὶ τῶν ἄνω γε-
» γραμμένων μαρτύρων».

Μετὰ τὴν βεβαίωσιν και πιστοποίησιν τῶν ὑπογραφῶν τῶν μαρτύ-
ρων τοῦ προικοσυμφώνου ὑπὸ τῶν ἄνωτέρω Μ. Μοσχοπούλου και Δ. Ρε-
τινιώτου, ὁ Γεώργιος Κισινίρης παρέδωκε τὸ αὐτὸ προικοσύμφωνον εις
τὸν συμβ)γράφον Γ. Ψημάρη, ὅπως τὸ διαφυλάξῃ ἄσφαλῶς εις τὰ ἄρ-
χεῖα του.